

УДК 338.518(477.51)
DOI: 10.15673/ie.v12i4.1911

Ніколюк О.В.

доктор економічних наук, професор
кафедра менеджменту та логістики
Email: alenavn11@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1665-0361

Ступницька М.І.

магістрант
кафедра менеджменту та логістики
Одеська національна академія харчових технологій
вул. Канатна 112, м. Одеса, Україна, 65039
E-mail: marino4ka036@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0736-6411

СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті представлено основні стратегічні імперативи управління змінами інвестиційних процесів у харчовій промисловості. Обґрунтовано концептуальні підходи до формування стратегічних імперативів управління змінами інвестиційних процесів у харчовій промисловості. Успішна реалізація стратегічних завдань залежить від забезпечення стійкого розвитку харчової промисловості на основі наукомістких підходів й інноваційних рішень. Основними напрямками в цій сфері є: розробка принципово нових технологій й устаткування; створення на основі новітніх досягнень генетики, мікробіології, нанотехнологій й інформатики, сучасних принципів харчової комбінаторики технологій виробництва; удосконалювання біотехнологічних процесів переробки сільськогосподарської сировини; створення біокаталітичних і біосинтетичних технологій виробництва функціональних продуктів харчування з використанням біологічно активних добавок імуномодельючої, антиоксидантної й біокорегувальної дії; розробка наукових основ прижиттєвого формування заданих якісних і функціональних характеристик сировини тваринного й рослинного походження; розробка інтегральної системи моніторингу, управління, контролю, моніторингу безпеки і якості сировини й готових продуктів. Оцінку результативності реалізації визначених стратегічних заходів варто проводити на основі використання цільових індикаторів, які дозволяють відслідковувати динаміку інвестиційних процесів розвитку харчової промисловості.

Ключові слова: управління змінами, інвестиційний процес, стратегічні імперативи, харчова промисловість, розвиток.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Харчова промисловість відіграє досить важливу роль в сучасному реальному секторі економіки, що є свідченням важливості потреби у нагальній активізації забезпечення її інвестиційного розвитку. Таким чином від результативності роботи харчової промисловості залежить забезпечення людей якісними та безпечними продуктами харчування. Досить важливим напрямом для її розвитку є використання сучасних прогресивних технологій, розробка нових видів продуктів та впровадження організаційних рішень.

Науковцями доведено, що ефективна, постійно зростаюча харчова промисловість слугує головним пріоритетом щодо забезпечення економічної безпеки України та досягненні досить високого рівня конкурентоспроможності [1-5]. Під інвестиційним розвитком вітчизняної промисловості розглядається сукупність кількісно та якісно визначених управлінських

змін, які передбачають поступовий перехід від чітко визначеного існуючого якісного стану до іншого у контексті диверсифікованого впливу визначених факторів ендегенного та екзогенного середовища.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Дослідженню управлінських змін інвестиційних процесів загалом та у харчовій промисловості насамперед присвячено ряд наукових публікацій таких науковців як Бондаренко Н.М., Войнаренко М.П., Городинський Т.І., Коваленко С.М., Осипов В.М., Павлюк А.П., Федулова Л.І. й ін. Управлінські зміни інвестиційних процесів у контексті забезпечення розвитку харчової промисловості є доволі складними й неоднозначними, які характеризуються спроможністю отримувати нові результати, генерувати нові ідеї, своєчасно використовувати інновації й дотримуватись жорстких вимог до якості. Насамперед вимоги якості для вітчизняної харчової промисловості є важливою проблемою внаслідок дотримання специфічності кінце-

вого продукту – продукту для харчування, який споживається населенням. У даному контексті вагомим значення отримують управлінські зміни інвестиційних процесів, за рахунок чого саме така якість може бути отримана шляхом використання передових технологій процесу виробництва.

Формулювання цілей дослідження. Мета статті полягає в обґрунтуванні науково-прикладних засад активізації системи управління змінами інвестиційних процесів у контексті розвитку харчової промисловості України.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Харчова промисловість України об'єднує 22 спеціалізовані галузі, які включають більше 40 головних виробництв. До провідних галузей харчової промисловості належать: кондитерська, олійно-жирова,

м'ясна, молочна, борошномельна, спиртова, цукрова. У представленій загальній структурі виробництва вітчизняного продовольства значна частка, а саме понад 27,94%, належить продукції олійно-жирової промисловості, 13,3% – м'ясо та м'ясної продукції, 10,5% – молочні продукти, 11% – напої. За статистичними даними, представленими на рис. 1, починаючи із 2009 й до 2019 років результативність харчової промисловості знижувалася аж на 3-6% кожного року, таким чином як результат негативного впливу фінансової кризи світу на національну економіку і безпосередньо діяльність харчової промисловості. Починаючи із 2011 та по 2014 роки відбувалось поступове зменшення в обсягах виробництва продукції харчової промисловості який складав кожного року 1-2 %.

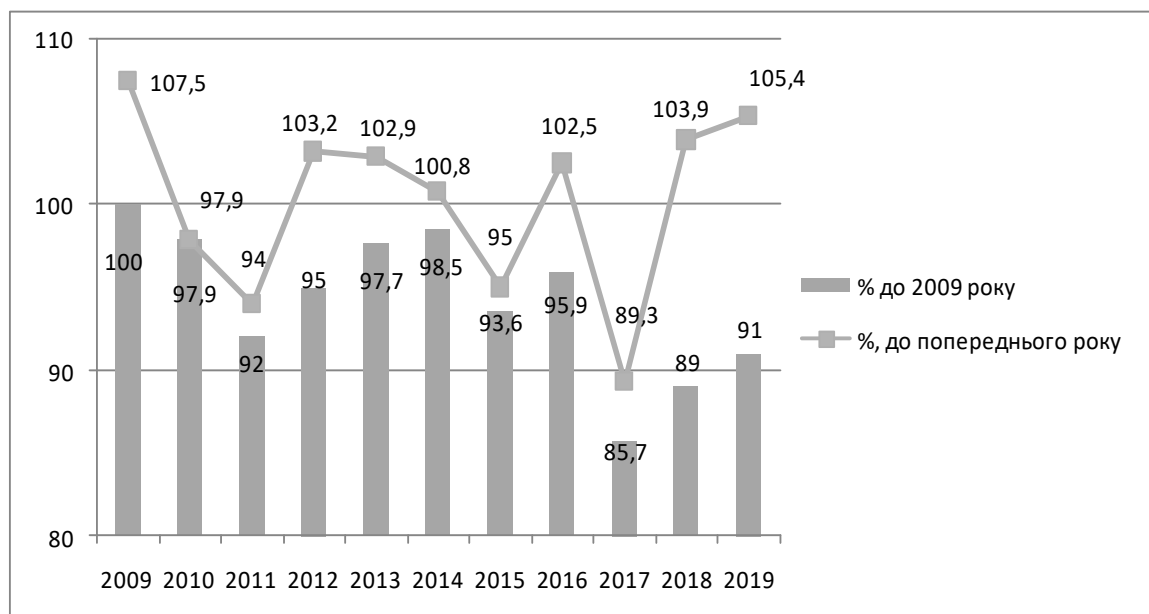

Рис. 1. Динаміка індексів виробництва продукції харчової промисловості з 2009 року по 2019 рік
*сформовано автором на основі даних Державної служби статистики України

Таким чином за останні чотири роки представлена динаміка розмірів виробництва була нестабільною. Падіння виробничої діяльності була у 2015 й 2017 роках, практично на 5% та 10,7% відповідно, а зростання обсягів виробництва – на 2,5% та 3,9% у 2016 і 2018 роках. Проте загалом, у порівнянні із 2009 роком, представлена лінія тренду свідчить про загальну тенденцію до динаміки зниження виробництва, що підтверджує низький рівень платоспроможності населення [6].

Так у 2019 році порівняно із 2013 роком обсяги реалізації продукції харчової промисловості мали значну тенденцію до зменшення аж на 2,1%. Прибуткові підприємства у порівнянні із 2012 роком мали тенденцію до зростання на 8,3%. Проте це не впли-

нуло позитивно на їх прибутковість. Таким чином у 2014 році чистий прибуток мав позитивну динаміку щодо росту, а у 2016-2019 роках темп зниження прибутку становив 3,1% щорічно. Досить збитковим для промисловості був 2017 рік. Рентабельність її основної діяльності мала загальну тенденцію до зростання із 2012 до 2017 роки аж на 1% кожного року. За аналізований період, суттєво зросли основні показники середньої заробітної плати практично в три рази й продуктивності у два рази. Кількість працівників й підприємств харчової промисловості за аналізований період зменшилися на 21% та 25 %, що є негативним явищем, враховуючі досить зростаючий рівень безробіття та частку промисловості у обсягах ВВП України (табл.1).

Таблиця 1

Динаміка основних показників управління змінами харчової промисловості у 2013-2019 роках*

Назва показника	Роки						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість підприємств, тис.	6551	6559	5768	6407	5528	5502	5198
Підприємства, які одержали прибуток, %	60,3	59,5	61,7	62,9	62,4	72,3	68,6
Підприємства, які одержали збиток, %	39,7	40,5	38,3	37,1	37,6	27,7	31,4
Дохід від реалізації, млн. грн	192154	222388	254459	261784	302392	398023	381129
Чистий прибуток (збиток) тис. грн.	2238,8	2303,6	7183,9	6531,7	(16906)	(16553)	(14601)
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб	419,2	427,2	417	404,1	350,8	321	315
Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника, грн.	2137	2542	2898	2110	3380	4184	6069
Продуктивність праці, тис грн. на рік	458,3	520,05	610,2	647,8	862	1239	1008
Рівень рентабельності (збитковості) операційної діяльності, %	4,5	4,2	6,4	6,1	5,1	6,1	3,8
Загальний рівень рентабельності (збитковості) операційної діяльності, %	0,9	0,8	2,5	2,3	(4,5)	(3,3)	(3,6)

* Сформовано автором на основі даних Державної служби статистики України

Україна визнана глобальним співтовариством як країна із ринковою економікою. Міжнародні рейтингові агентства постійно повідомляють про підвищення відповідних кредитних рейтингів України та покращення прогнозів стану української економіки. Намітилася тенденція на повернення капіталу, вивезеного з України. Офшорні зони стають одним з найважливіших джерел іноземних інвестицій в українську економіку. На фінансовому ринку України з'являються нові інституціональні інвестори: пенсійні й страхові фонди. Ринок корпоративних паперів стає важливим джерелом інвестиційних ресурсів для великих харчових компаній України. За роки реформ найбільшими українськими корпораціями, пов'язаними з експортом продовольчих ресурсів, накопичений капітал, що вимагає диверсифікованості в інші галузі економіки [7].

Однак, поки ані суб'єкти ринкової інфраструктури, ані підприємці, ані органи державної і місцевої влади в цілому не готові до широкого прийому інвестицій. При загальному поліпшенні ситуації з інвестиційним кліматом в країні є цілий ряд проблем, що вимагають вирішення:

– відсутня розвинена інфраструктура щодо обслуговуванню й підготовці інвестицій (консалтингових фірм по розробці техніко-економічних обґрунтувань проектів, бізнес-планів, фірм, що надають послуги із просування й узгодження проектів і т.п.);

– низький інформаційний рівень забезпечення інвесторів: інвестор зіштовхується із проблемою відсутності легкодоступної інформації з продовольчих товарів, наявності вільних земельних ділянок промислового призначення, виробничих приміщень, трудових ресурсів і т.д.;

– не відпрацьована система супроводження найбільш значимих інвестиційних проектів, відсутні фахівці в області інвестиційного менеджменту як на підприємствах, так і в державних органах виконавчої

влади, а також органах місцевого самоврядування.

Основною метою інвестиційної політики є ріст інвестицій в економіку харчової промисловості України, структурна перебудова економіки галузі, модернізація виробництв, підвищення конкурентоспроможності вироблених на території України продовольчих товарів, зростання доходів населення, підприємств і бюджетів всіх рівнів. Інвестиції розглядаються як головне джерело структурної перебудови економіки харчової промисловості, відновлення основних фондів, підвищення продуктивності й умов праці, якості продукції [8].

Нами обґрунтовано концептуальні підходи до формування стратегічних імперативів управління змінами інвестиційних процесів у харчовій промисловості. Успішна реалізація стратегічних завдань залежить від забезпечення стійкого розвитку харчової промисловості. Основними напрямками в цій сфері є:

– розробка принципово нових технологій й устаткування, що забезпечують глибоку, комплексну, енерго- і ресурсозберігаючу переробку сільськогосподарської сировини на основі сучасних фізико-хімічних й електрофізичних способів (у тому числі мембранні, екструзійно-гідролітичні, гіпербаричні, кавітаційні й біотехнологічні способи) для створення екологічно безпечного виробництва соціально значимих харчових і кормових продуктів з різними функціональними властивостями;

– створення на основі новітніх досягнень генетики, мікробіології, нанотехнологій й інформатики, сучасних принципів харчової комбінаторики технологій виробництва якісно нових, імпортозаміщуючих харчових продуктів зі спрямованою зміною складу й властивостей, з використанням нано- і мікрокапсул для адресної доставки біологічно активних речовин у продукти масового споживання для різних вікових груп населення, продукти лікувально-профілактичного призначення;

– удосконалювання біотехнологічних процесів переробки сільськогосподарської сировини, одержання нових видів продуктів підвищеної харчової й біологічної цінності з використанням високоактивних рекомбінантних і мутантних штамів і консорціумів мікроорганізмів – продуцентів ферментів, незамінних амінокислот, бактеріоцинів, вітамінів й інших біологічно активних речовин;

– створення біокаталітичних і біосинтетичних технологій виробництва функціональних продуктів харчування з використанням біологічно активних добавок імуномодельюючої, антиоксидантної й біокорегувальної дії, пре- і пробіотиків для попередження різних захворювань;

– розробка наукових основ прижиттєвого формування заданих якісних і функціональних характеристик сировини тваринного й рослинного походження з метою створення диференційованих технологій її переробки й зберігання для забезпечення стабільної якості, збереженості й мінімізації втрат цільової продукції;

– розробка інтегральної системи моніторингу, управління, контролю, моніторингу безпеки і якості сировини й готових продуктів на всіх етапах, включаючи виробництво, зберігання, транспортування й реалізацію;

– використання як вторинної сировини відходів основного виробництва продуктів промислової переробки [9].

В результаті дослідження запропоновано комплекс заходів, що реалізують можливості держави щодо активізації інвестиційних процесів харчової промисловості, які будуть сприяти подальшому динамічному розвитку економіки України відповідно до ринкових принципів, а саме: обґрунтовано заходи щодо рекапіталізації харчових підприємств і відновлення їх інвестиційної привабливості, а також формування інституційного середовища, що сприяє активізації участі підприємств в інвестиційних процесах; заходів щодо формування сприятливих умов для активізації участі в інвестиційних процесах харчової промисловості банківського сектору економіки (банків, інвестиційних компаній, пайових інвестиційних фондів, державного і недержавних пенсійних фондів, страхових компаній та інших фінансових інститутів) (рис.2).

Комплексне управління реалізацією представлених стратегічних завдань повинен взяти на себе Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України, що рекомендовано:

– визначати дієві форми й порядок організації робіт із виконання поставлених завдань;

– проводити узгодження обсягів фінансування на поточний фінансовий рік;

– координувати роботу для виконавців заходів;

– визначати пріоритети, реалізувати заходів

щодо залучення коштів позабюджетних джерел для їх фінансування;

– організувати контроль за процесом розвитку галузі, у тому числі за ефективним та цільовим використанням фінансових ресурсів, за якістю проведених заходів, виконанням строків їх реалізації;

– проводити збирання й аналітичну обробку звітності про етапи виконання заходів [10].

Оцінку результативності реалізації визначених стратегічних заходів варто проводити на основі використання цільових індикаторів, які дозволяють відслідковувати динаміку інвестиційних процесів розвитку харчової промисловості. У сучасних умовах прогресивний розвиток харчової промисловості і її сировинної бази має відбуватися на основі комплексної аграрно-промислової інтеграції. Саме це має стати стратегічним вектором держави, націленим на докорінне, більш якісну трансформацію галузі. Підйом харчової промисловості на принципово новий організаційно-економічний рівень, інтенсифікація розвитку, досягнення належного світового рівня якості продукції, захист прав споживачів, рівня продуктивності та ефективності виробництва є орієнтиром для розвитку [11-12].

Для реалізації представлених стратегічних імперативів варто сформувати систему цілей розвитку враховуючи інтереси держави. Більш вищою ціллю розвитку харчової промисловості є задоволення населення необхідною якісною продукцією.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Харчова промисловість займає ключові позиції в сучасному реальному секторі, що свідчить про потребу у активізації її інвестиційних процесів. Від ефективної роботи харчової промисловості залежить забезпечення населення якісними продуктами харчування. Запропоновано комплекс заходів, що реалізують можливості держави щодо активізації інвестиційних процесів харчової промисловості, які будуть сприяти подальшому динамічному розвитку економіки України відповідно до ринкових принципів, а саме: обґрунтовано заходи щодо рекапіталізації харчових підприємств і відновлення їх інвестиційної привабливості, а також формування інституційного середовища, що сприяє активізації участі підприємств в інвестиційних процесах; заходів щодо формування сприятливих умов для активізації участі в інвестиційних процесах харчової промисловості банківського сектору економіки (банків, інвестиційних компаній, пайових інвестиційних фондів, державного і недержавних пенсійних фондів, страхових компаній та інших фінансових інститутів).

Успішна реалізація вищевикладених стратегічних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної активності харчових підприємств із урахуванням виявлених умов і факторів їх розвитку дозволить суттєво поліпшити постачання підприємства сучасною технікою в необхідній кількості більш високої якості;

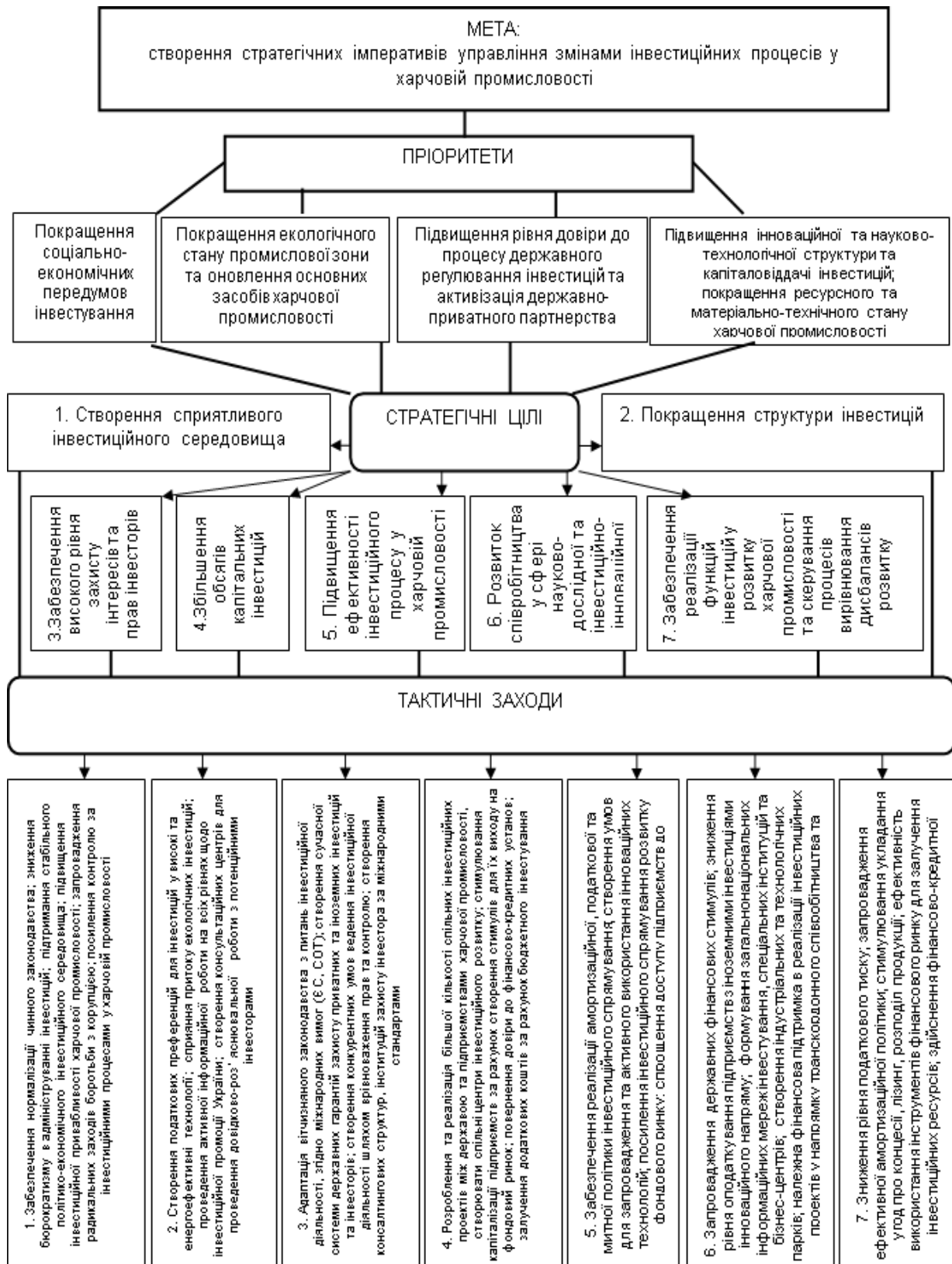

Рис. 2. Ключові стратегічні та тактичні імперативи управління змінами інвестиційних процесів в харчовій промисловості*

* побудовано авторами на основі джерел [7,10]

збільшити обсяги виробництва та реалізації послуг; активувати залучення інвестиційних ресурсів із державних джерел у розвиток інноваційної інфраструктури, реконструкцію підприємств; підвищити

техніко-технологічний рівень виробництва; значно збільшити конкурентоспроможність продукції за рахунок інвестиційних змін.

Література

1. Бенювська Л. Я. Інноваційний потенціал регіону та умови його реалізації. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vldfa/2010_18/Benovska.pdf (дата звернення 10.10.2020)
2. Бондаренко Н. М. Напрямки підвищення інноваційної активності промислових підприємств. URL: http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/4031/1/s8_48_bondarenko.pdf (дата звернення 10.10.2020)
3. Войнаренко М.П., Череп А.В., Олейнікова Л. Г., Череп О.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: аналіз та оцінка: монографія. Хмельницький: ХНУ. 2010. 444 с.
4. Городиський Т. І. Інноваційний потенціал: фактори впливу // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: зб. наук.-техн. праць. 2007. Вип. 17.2. С. 276–284.
5. Гришко В. А. Дослідження чинників інвестиційно-інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств // Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20.1. С. 190–196.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.10.2020)
7. Кузьмін О. Є. Фактори інноваційного розвитку підприємств URL: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=11391 (дата звернення 10.10.2020)
8. Осипов В. М. Інноваційні фактори розвитку регіону : проблеми та перспективи // Економіка: реалії часу. 2011. № 1(1). С. 165–169.
9. Павлюк А. П. Передумови та перспективи інноваційного розвитку українських регіонів // Вісник Хмельницького національного університету. 2009. №5, Т. 1. С. 93–97.
10. Павлова В. А. Розробка моделі вибору конкурентної стратегії промислового підприємства // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики, 2010. № 1 (9). С. 5–17.
11. Соменкова Н. С. Формирование стратегии инновационного развития промышленного предприятия // Экономика и финансы. 2008. № 1. С. 160–162.
12. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення: монографія. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2002. 316 с.
13. Gryshova I., Nikoliuk O., Marchuk L. Institutional aspects of the regulation of economic security of the agricultural production // Food Industry Economics. 2019. Vol.11, Issue 3. P. 23-32. doi: 10.15673/fie.v11i3.1458.

Стаття надійшла 20.10.2020
Стаття прийнята до друку 3.11.2020
Доступно в мережі Internet 29.12.20

Николюк Е.В.

доктор экономических наук, профессор
кафедра менеджмента и логистики
E-mail: alenvn11@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1665-0361

Ступницкая М.И.

магистрант
кафедра менеджмента и логистики
Одесская национальная академия пищевых технологий
ул. Канатная, 112, г. Одесса, Украина, 65039
E-mail: marino4ka036@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0736-6411

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ИМПЕРАТИВЫ УПРАВЛЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЯМИ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

В статье представлены основные стратегические императивы управления изменениями инвестиционных процессов в пищевой промышленности. Обоснованы концептуальные подходы к формированию стратегических императивов управления изменениями инвестиционных процессов в пищевой промышленности. Успешная реализация стратегических задач зависит от обеспечения устойчи-

вого развития пищевой промышленности на основе наукоемких подходов и инновационных решений. Основными направлениями в этой сфере являются: разработка принципиально новых технологий и оборудования; создание на основе новейших достижений генетики, микробиологии, нанотехнологий и информатики, современных принципов пищевой комбинаторики технологий производства; совершенствования биотехнологических процессов переработки сельскохозяйственного сырья; создание биокаталитических и биосинтетических технологий производства функциональных продуктов питания с использованием биологически активных добавок иммуномоделирующего, антиоксидантного и биокорректирующего действия; разработка научных основ прижизненного формирования заданных качественных и функциональных характеристик сырья животного и растительного происхождения; разработка интегральной системы мониторинга, управления, контроля, мониторинга безопасности и качества сырья и готовых продуктов. Оценку результативности реализации определенных стратегических мер следует проводить на основе использования целевых индикаторов, которые позволяют отслеживать динамику инвестиционных процессов развития пищевой промышленности.

Ключевые слова: управление изменениями, инвестиционный процесс, стратегические императивы, пищевая промышленность, развитие.

Nikoliuk O.

Doctor of Economics, Professor
Department of Management and Logistics
E-mail: alenavn11@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1665-0361

Stupnytska M.

Undergraduate
Department of Management and Logistics
Odessa National Academy of Food Technologies
Kanatna str., 112, Odesa, Ukraine, 65039
E-mail: marino4ka036@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0736-6411

STRATEGIC IMPERATIVES FOR MANAGEMENT OF CHANGES IN INVESTMENT PROCESSES IN THE FOOD INDUSTRY

The article presents the main strategic imperatives for managing changes in investment processes in the food industry. Conceptual approaches to the formation of strategic imperatives for managing changes in investment processes in the food industry have been substantiated. The successful implementation of strategic objectives depends on ensuring the sustainable development of the food industry on the basis of knowledge-intensive approaches and innovative solutions. The main directions in this sphere are: development of essentially new technologies and the equipment; creation of modern principles of food combinatorics of production technologies on the basis of the newest achievements of genetics, microbiology, nanotechnologies and computer science; improvement of biotechnological processes of processing of agricultural raw materials; creation of biocatalytic and biosynthetic technologies of production of functional foodstuff with use of biologically active additives of immunomodulatory, antioxidant and biocorrective action; development of scientific bases of lifelong formation of the set qualitative and functional characteristics of raw materials of an animal and vegetable origin; development of an integrated system of monitoring, management, control, monitoring of safety and quality of raw materials and finished products. The evaluation of the effectiveness of the implementation of certain strategic measures should be carried out on the basis of the use of target indicators that allow tracking the dynamics of investment processes in the development of the food industry.

Successful implementation of the above strategic recommendations to increase the investment activity of food companies, taking into account the identified conditions and factors of their development will significantly improve the supply of modern equipment in the required quantity of higher quality; increase production and sales of services; activate the attraction of investment resources from non-state sources in the development of innovation infrastructure, reconstruction of enterprises; increase the technical and technological level of production; significantly increase the competitiveness of products through investment changes.

Key words: change management, investment process, strategic imperatives, food industry, development.

References

1. Benovska, L. Ya. *Innovatsiyni potentsial rehionu ta umovy yoho realizatsii*. Retrieved October 10, 2020, from www.nbu.gov.ua/portal/sos_gum/vldfa/2010_18/Benovska.pdf
2. Bondarenko, N. M. *Napriamky pidvyshchennia innovatsiinoi aktyvnosti promyslovykh pidpriemstv*. Retrieved October 10, 2020, from http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/4031/1/s8_48_bondarenko.pdf
3. Voinarenko, M. P., Cherep, A. V., Oleinikova, L. H., & Cherep, O. V. (2010). *Innovatsiyni rozvytok promyslovykh pidpriemstv: analiz ta otsinka*. Khmelnytskyi: KhNU.
4. Horodyskyi, T. I. (2007). Innovatsiyni potentsial: faktory vplyvu. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho li-sotekhnichnoho universytetu Ukrainy*, (17.2), 276–284.
5. Hryshko, V. A. (2010). Doslidzhennia chynnykiv investytsiino-innovatsiinoho potentsialu mashynobudivnykh pidpriemstv. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, (20.1), 190–196.
6. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky. Retrieved October 10, 2020, from <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Kuzmin, O. Ye. Faktory innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv. Retrieved October 10, 2020, from http://www.experts.in.ua/baza/analitis/index.php?ELEMENT_ID=11391
8. Osypov, V. M. (2011). Innovatsiini faktory rozvytku rehionu: problemy ta perspektyvy. *Ekonomika: realii chasu*, (1(1)), 165–169.
9. Pavliuk, A. P. (2009). Peredumovy ta perspektyvy innovatsiinoho rozvytku ukrainskykh rehioniv. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 1(5), 93–97.
10. Pavlova, V. A. (2010). Rozrobka modeli vyboru konkurentnoi stratehii promysloвого pidpriemstva. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky*, (1(9)), 5-17.
11. Somenkova, N. S. (2008). Formirovanie strategii innovatsionnogo razvitiya promyshlennogo predpriatiya. *Ekonomika i finansyi*, (1), 160–162.
12. Chukhrai, N. I. (2002). *Formuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva: marketynhove ta lohistychne zabezpechennia*. Lviv: Vyd-vo NU «Lvivska politekhnikha».
13. Gryshova, I., Nikoliuk, O., & Marchuk, L. (2019). Institutional aspects of the regulation of economic security of the agricultural production. *Food Industry Economics*, 11(3), 23-32. doi: 10.15673/fe.v11i3.1458.

Received 20 October 2020

Approved 3 November 2020

Available in Internet 29.12.2020

Цитування згідно ДСТУ 8302:2015

Ніколюк О.В., Ступницька М.І. Стратегічні імперативи управління змінами інвестиційних процесів у харчовій промисловості // Економіка харчової промисловості. 2020. Т.12, вип. 4. С.48-55. doi: 10.15673/fe.v12i4.1911

Cite as APA style citation

Nikoliuk, O. & Stupnytska, M. (2020). Strategic imperatives for management of changes in investment processes in the food industry. *Food Industry Economics*, 12(4), 48-55. doi: 10.15673/fe.v12i4.1911